

šta roditelji treba da znaju o šarlahu i streptokoknim anginama

ИНСТИТУТ ЗА
ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ВОЈВОДИНЕ

Institut za javno zdravlje Vojvodine,
Centar za kontrolu i prevenciju bolesti
Futoška 121, Novi Sad
Telefon : 021/48 97 889

informišite se o simptomima i znacima
bolesti, kako se bolest prenosi, kako se
dijagnostikuje i leči i kako da postupate
ako se vaše dete razboli

Poštovani roditelji,

Gnojna angina i šarlah su infekcije izazvane Streptokokom. Najčešće se javljaju tokom jeseni i zime, posebno s početkom školske godine. Prenosu infekcije pogoduje boravak u uslovima gustog smeštaja dece i odraslih, poput vrtića, srednjoškolskih domova i slično. Na svakih nekoliko godina nastaju epidemijski talasi šarlaha, pre svega u dečjim kolektivima (vrtićima i školama).

Koji su simptomi i znaci bolesti?

Streptokokna angina je upala ždrela i krajnika izazvana streptokokom koja počinje naglo, s visokom temperaturom, gušoboljom, bolovima kod gutanja, glavoboljom, opštom slabosti i gubitkom apetita. Kašalj obično nije prisutan, kao ni kijavica, promuklost i upala konjunktiva. Otprilike svega četvrtina do trećina dece koja se žali na upalu ždrela ima pozitivan nalaz na streptokok.

Šarlah. Početak bolesti je nagao, s visokom temperaturom i gušoboljom, a nakon 1-2 dana javlja se karakterističan crveni, sitni, tačkasti osip koji je najizraženiji ispod pazuha, donjim delovima trbuha i unutrašnjoj strani butina. Tipično je za ovaj osip da nije izražen po licu, dlanovima ni tabanima, ali su obrazi zažareni, a oko usta je uočljivo bledilo. Jezik je u početku obložen, a nakon nekoliko dana bolesti postaje malinast. Limfni čvorovi na vratu su povećani i bolni. Osip obično blede nakon 6-7 dana, uz perutanje kože.

Način prenošenja bolesti

Rezervoar zaraze je oboleli to jest njegov sekret iz ždrela. Bolest se prenosi kapljičnim putem ili direktnim kontaktom. Vrlo retko se može preneti i preko predmeta zagađenih streptokokom.

Postavljanje dijagnoze i lečenje streptokokne bolesti

Dijagnozu šarlaha postavlja pedijatar nakon pregleda deteta. Kod angine ni jedan simptom nije dovoljno karakterističan jer gušobolja može biti posledica virusnih infekcija. Potvrdu dijagnoze čini izolacija streptokoka iz brisa ždrela, premda je negativan nalaz ne isključuje. Stoga dijagnozu bolesti postavlja samo lekar na osnovu kliničkog pregleda, epidemioloških i laboratorijskih podataka. Streptokokna angina se leči antibioticima. Zaraznost prestaje nakon 24 sata od početka uzimanja antibiotika!

Komplikacije streptokokne bolesti

Kao komplikacije se najčešće javljaju upale sinusa, uha, moždanih ovojnica, kao i kasne sekvele poput akutne reumatske groznice i akutne upale bubrega. Komplikacije se mogu sprečiti pravovremenim antibiotskim lečenjem. Obratite pažnju ako vaše dete ima upornu visoku temperaturu, otežano gutanje, groznicu, celulitis (kožna infekcija) bolove i oticanje zglobova, uprkos terapiji. Tada se hitno javite lekaru.

Ako mislite da vaše dete ima šarlah ili streptokoknu anginu:

- 👉 Obratite se svom izabranom pedijatru što je pre moguće
- 👉 Uverite se da Vaše dete uzima antibiotike onako koje je propisao lekar.
- 👉 Ostavite dete kod kuće najmanje 24 časa nakon početka lečenja antibiotikom, kako biste izbegli širenje infekcije.

Smernice za postupak sa detetom obolelim od streptokokne bolesti

Nakon 24 sata uzimanja propisane antibiotske terapije, dete se može vratiti u vrtić ili školu, ali se preporučuje oporavak tokom nekoliko dana, pogotovo ako se radi o šarlahu. Korisno je mirovanje, kontrolisanje telesne temperature te davanje tople tečnosti detetu. Kad obolelo dete kine ili kašlje treba pokriti usta i nos kako bi se sprečilo kapljično širenje infekcije na druge osobe. Pri tom koristiti papirnate maramice za jednokratnu upotrebu. Dete treba često da pere ruke pod mlazom tople vode i tečnim sapunom (po ulasku u kuću, posle upotrebe toaleta, pre i posle jela, posle kivanja). Prostoriju u kojoj dete boravi treba redovno provetravati i dezinfikovati predmete kontaminirane sekretom iz ždrela. Korisno je i da dete ima svoje posude i pribor za jelo. Moguće je da dete više puta oboli od šarlaha a isto tako od šarlaha mogu oboleti drugi članovi porodice (posebno su osetljiva deca). Povratak obolelog deteta u kolektiv tek ukoliko pedijatar na kontrolnom pregledu proceni da je dete dobro i da je prošao period rekonvalescencije (kad je dete još oslabljenog imuniteta).